

A KSH adatainak megjelenése és a Budapest Környéki Törvényszéken tartott összbírói értekezlet kapcsán az HVG is részletesen foglalkozott a bíróságok – különösen a központi régió – jelenlegi helyzetével. (HVG 27. lapszám, https://hvg.hu/360/20250703_birok-tulterheltsége-birosagok-igazsagszolgalattas-koz-ponti-regio)

A cikkben foglaltak szerint Budapesten és az agglomeráció járásbíróságainak többségén olyan szintet ér el a leterheltség, hogy a működőképesség már csak átcsoportosítások és az önként vállalt túlórák miatt biztosítható. A cikk konkrét példákat is hoz a leterheltség igazolására: a Pesti Központi Kerületi Bíróságon büntető ügyszakban tavalyi év végén átlagban 102 ügyet tárgyal egy bíró, ugyanez a szám Gyulán 24, Mezőkövesden 21, Mohácson 32 volt (az ideális ügyszám 40-50 közé esik).

A cikk számos számszaki adatot közöl a bírósági helyzet megmutatására: a legtöbb bíróság járásbíróság, vidéken 107, Budapesten további 6 működik, ezek a bíróságon járnak el a legtöbb ügyben elsőfokon, viszont a fizetési skála legalján a járásbírók vannak.

A központi régióban dolgoznak a legtöbben: a Fővárosi Törvényszéken 677, a Budapest Környéki Törvényszéken 262 bíró teljesít szolgálatot, ez az összes bírói létszám 40 %-át teszi ki, és az ügyek legnagyobb százaléka is a központi régióba érkezik.

Az újságíró által megkérdezett Budapest környéki bíró elmondta, hogy számos bírónak az ideális 70-80 ügynél jóval több ügye van, így van olyan, akinek 100-120 ügye van, amelynek nagyobb része nehéz, családjogi ügy, amelyekben számos tanút, szakértőt kell meghallgatni. Ezt heti két napon, napi 5-6 tárgyaláson kell intézni.

Van olyan járásbíróság, ahol ezt meghaladó ügyteherrel dolgoznak (Szentendrén egy bíróra 138,7 ügy, Érden 135,0 ügy, Nagykátán 132 ügy jut).

A cikk szerint a legrosszabb a helyzet a Pesti Központi Kerületi Bíróságon, ahol büntetőügyszakban a bírák heti két napot tárgyalnak, de jegyzőt csak fél napra kapnak, ezért a bírák írják le a jegyzőkönyveket, idézéseket adnak ki, intézik a napi postát.

Az újságíró forrásai szerint a rendszert az elhivatott, szakmájukért élő bírók tartják működésben folyamatos, a napi munkaidőn túli otthoni munkavégzéssel.

A Fővárosi Törvényszék vezetése szerint a 2025. évi béremelések – amelyek a bírókat és az igazságügyi alkalmazottakra is vonatkoztak - javítottak a helyzeten. A kormányzat szerint az igazságügyi alkalmazottaknak 3 év alatt 100 %-kal, míg a bíróknak 48 %-kal emelkedik a fizetése (ez utóbbi átlagban eléri a 2,2 millió forintot) azonban a cikk szerint ezt a hivatalos – és a forrásaik által közölt - adatok cáfolják.

A KSH 2024 évre vonatkozó adatai szerint a bírák átlagbére teljes korcsoportban bruttó 1 284 582 Ft volt, ez 2025-re a 15 % emelést figyelembe véve 1 477 000 Ft lehet nagyságrendileg.

Az átlagbért a kúriai bírák illetménye, és a vezetői pótlékok húzhatják fel, a járásbírák illetménye meg sem közelíti a kormány által közölt adatokat.

A bírói illetményalap jelenleg bruttó 651.600 Ft, erre a szolgálati helytől, időtől, esetleg a vezetői pozíciótól függően járnak szorzók és pótlékok, a több, mint ezer járásbíró jövedelme jellemzően nettó 700.000-800.000 Ft között mozog.

A központi régióban jelentős ügyteherrel dolgozó bírók nem tartják korrektnek, hogy munkájukat nem ismerik el plusz pótlékkal.

A cikk foglalkozik az igazságügyi alkalmazottak helyzetével is, mivel a tavalyi évben közülük számosan hagyták el a bíróság a megalázóan alacsony fizetések miatt. Az információk szerint a helyzet nem változott számottevően, mivel többen is úgy nyilatkoztak, hogy az 50 év feletti jegyzők a béremelés után kb nettó 350.000 Ft-ot keresnek, míg a pályakezdők 280 000-300 000 Ft-ra számíthatnak, a nagy odafigyelést és felelősséget követelő munkájukért.

A bírósági titkári álláshelyekre alig akad jelentkező, ők nettó 300-400 ezer forintot keresnek, ehhez képest a bírói pályázathoz szükséges szakjogász képzést saját zsebükből fizetik, és ez a tanulmányutakra is igaz.

A kerületi bíróságokon nagy gondot okoz az épületek állapota, és az eszközhiány. Sok tárgyalóteremben még nincs klíma, a nyári melegben 35 fokban dolgoznak, ezért a legtöbb helyen az otthondolgozást engedélyezik, de ez az igazgatási vezető jóindulatától függ.

Ebben a helyzetben lép hatályba a vagyoni elégtétel intézménye, amely az újságíró forrásai szerint megadja a kegyelemdőfést. A vagyoni elégtétel intézménye az ítékezés minőségére is kihatással lesz, ugyanis ekkora ügyteher mellett a bírák döntést hoznak akkor is, ha több időre lenne szükség, de nem akarják, hogy a bíróságnak fizetnie kelljen.

Sok bíró úgy érzi, hogy a bírósági vezetők magukra hagyták őket, mert ugyan ismerik a problémákat, de nem kommunikálnak róla.

Az idézett vélemények szerint már az is segítene a problémákon, az álláshelyek kiírását nem halasztanák el, gyorsabb lenne a pályázatok elbírálása, és a központi igazgatásban kevesebb bíró dolgozna. Egy idézett Pest megyei bíró szerint a központi régió járásbírái gyakorlatilag kezelhetetlen ügyteher mellett próbálnak helytállni, és rajtuk múlik, hogy nem omlott össze a rendszer. Ehhez képest még csak ígéretet sem kapnak arra, hogy próbálják képviselni az érdekeiket.